

MILIŪNAITĖ RITA

Gimė 1963 01 21 Rokiškyje

Kalbininkė

Mokėsi 1969–1971 m. Rokiškio E. Tičkaus vidurinėje, 1971–1980 Vilniaus 41-ojoje vidurinėje mokyklose. 1981–1986 m. m. studijavo Vilniaus universitete lituanistiką. 1988–1991 m. – Lietuvių kalbos ir literatūros instituto aspirantė. 1992 m. apgynė humanitarinių mokslų daktaro disertaciją. Nuo 2009 m. habilituota kumanitarinių mokslų daktarė.

Dirbo 1986–1987 m. Pedagogikos mokslinio tyrimo institute, 1987–1988 m. VU Lietuvių kalbos katedros vyr. laborantė. Nuo 1988 m. Lietuvių kalbos ir literatūros instituto (nuo 1990 m. Lietuvių kalbos institutas) mokslo darbuotoja, nuo 1991 m. dirbo Kalbos kultūros skyriuje, 2001–2006 m. skyriui vadovavo, nuo 2011 m. Bendrinės kalbos skyriaus vadovė. 2013 m. dėstė norminamąją kalbotyrą Vilniaus universiteto Kauno humanitariniame fakultete. 2015 m. – Bendrinės kalbos tyrimų centro vadovė, nuo 2016 m. šio centro vyriausioji mokslo darbuotoja, Bendrinės kalbos normų grupės vadovė.

Yra dirbusi „Mūsų kalbos“, vėliau „Gimtosios kalbos“ leidinių redakcijose; „Kalbos kultūros“ žurnalo redakcinės kolegijos narė (nuo 1994), „Terminologijos“ žurnalo redakcinės kolegijos narė (nuo 2013). Redaguotas „Kalbos patarimų informacinis biuletėnis“. 2010–2015 m. buvo Lietuvių kalbos instituto mokslo tarybos pirmininkė, 2015–2019 m. kadencijos Mokslo tarybos narė. 2012–2017 m. buvo Valstybinės lietuvių kalbos komisijos narė.

Moksliniai interesai – norminamoji kalbotyra, sociolingvistika ir interneto lingvistika. Rengia internetines kalbos vartotojų apklausas; kuria mokomuosius kompiuterinius lietuvių kalbos žaidimus („Kieti riešutėliai“, „Gyvūnų spalvos“, „Kristijonas Donelaitis. Rašyba“, „Barbora Radvilaitė. Kalbos turtai“); tvarko interneto svetainę <http://www.kalbosnamai.lt>; tvarko Lietuvių kalbos naujažodžių duomenyną ir Lietuvių kalbos naujažodžių tartuvą

2007 m. laimėjo pirmąją vietą LŠMM mokslo populiarinimo darbų konkurse už interneto svetainę www.kalbosnamai.lt kartu su knyga „Apie kalbą ir mus“ kaip darbų ciklą „Apie lietuvių kalbą visiems – nuo knygos iki interneto“. 2010 m. Lietuvos literatūros vertėjų sąjunga skyrė 2010 m. Bičiulių premiją už straipsnius, analizuojančius grožinės literatūros vertimų kalbą, už indėlį į LLVS rengiamus seminarus ir kitus renginius, už praktinę pagalbą vertėjams.

Paskelbė monografijų ir straipsnių lietuvių kalbos norminimo klausimais. Pirmoji knyga pasirodė 2003 m. „Lietuvių kalbos gramatikos norminimo pagrindai“.

Straipsniai publikuoti leidiniuose: „Bendrinės kalbos norminimas ir vartojimas“ (2006), „Bendrinės kalbos ribos“ (2002), „Gimtoji kalba: išlaikyti, gražinti, skleisti...“ (2017), „Kalbos tvarkyba: tradicija ir dabartis“ (1998), „Lietuvių kalbos naujadara“ (2004), „Nuo Konstantino Sirvydo iki didžiojo Žodyno“ (2009), „Skoliniai ir bendrinė lietuvių kalba“ (2004), „Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos protokolai (1915-1940 ir 1953-1955 metai)“ (2011) ir kt.

Bendradarbiauja moksliniuose ir periodiniuose leidiniuose: „Acta linguistica Lithuanica“, „Bendrinė kalba“, „Bernardinai.lt“, „Dialogas“, „Draugas. Mokslas, menas, literatūra“, „Gimtasis žodis“, „Gimtinė“, „Gimtoji kalba“, „Kalbos kultūra“, „Leksikografija ir leksikologija“, „Lietuvių kalbotyros klausimai“, „Lietuvos aidas“, „Lietuvos rytas“, „Lietuvos žinios“, „Literatūra ir menas“, „Lituanistica“, „Mūsų kalba“, „Pasaulio lietuvis“, „Sveikatos apsauga“, „Švietimo naujienos“, „Vakarinės naujienos“, „Vakaro žinios“ ir kt.

Knygos

Apie kalbą ir mus : straipsniai ir pokalbiai / Rita Miliūnaitė ; Lietuvių kalbos institutas. – Vilnius : Lietuvių kalbos institutas, 2006. – 177, [1] p. : iliustr.

Dabartinės lietuvių kalbos vartosenos variantai : monografija / Rita Miliūnaitė. – Vilnius : Lietuvių kalbos institutas, 2009. – 246, [1] p. : diagr.

Kalbos normos ir jų savireguliacija interneto bendruomenėje : monografija / Rita Miliūnaitė. – Vilnius : Lietuvių kalbos institutas, 2018. – 511, [1] p. : iliustr.

Ką manote apie nepriesagines moterų pavardes? : studija / Rita Miliūnaitė. – Vilnius : Lietuvių kalbos institutas, 2013. – 359, [1] p. : iliustr., diagr.

Lietuvių kalbos gramatikos norminimo pagrindai / Rita Miliūnaitė. – Vilnius : Lietuvių kalbos institutas, 2003. – 328, [1] p.

Sudarytoja, redaktorė

Gramatinės formos ir jų vartojimas / [teksto autorės Aldona Paulauskienė ir Rita Miliūnaitė ; sudarė Rita Miliūtė]. – Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2002. – 79, [1] p. – Kiti leid. 2004, 2009.

Kalbos kultūra / Lietuvos TSR Mokslų akademija, Lietuvių kalbos ir literatūros institutas ; redakcinė kolegija: Kazimieras Ulvydas (atsakomasis redaktorius) ... [et al.]. – Vilnius : Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla, 1961-[2013].

[Sqs.] 66 / sudarė R. Miliūnaitė. – 1994 (Kaunas : Aušra). – 102, [1] p.

[Sqs.] 67 / sudarė R. Miliūnaitė. – 1995 (Vilnius : Poligrafinių paslaugų įm.). – 116, [2] p.

Kalbos patarimų informacinis biuletenis / Lietuvių kalbos institutas ; redagavo Rita Miliūnaitė. – [Sqs.] 1 (1997)-. – Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 1997 - 2 leid. per metus, 2000-. – Įvairaus dažnumo, 1997-1999.

Reklamos kalba / Lietuvių kalbos institutas, Lietuvių kalbos draugija ; [sudarė Rita Miliūnaitė ; redakcinė kolegija: Dalia Blažinskaitė ... [et al.]. – Vilnius : Lietuvių kalbos institutas, 2004. – 64, [1] p.

Sintaksė / [sudarė Rita Miliūnaitė]. – Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2003. – 3 d. – Kiti leid. 2005-2009, 2009-.

Vietovardžių žodynas / [rengė Aldonas Pupkis (sudarytojas ir vyr. redaktorius), Marytė Razmukaitė (sudarytoja), Rita Miliūnaitė]. – Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos inst., 2002. – 462, [1] p.

Šaltiniai

Kas yra kas. Lietuvos moterys. - Kaunas : Neolitas, 2007. – P. 311.

Kas yra kas Lietuvoje. 2008. – Kaunas, 2008. – P. 886.

Kraštiečio anketa.

Lietuva. - Vilnius, 2008-2015. - [T.] 3, 2012, p. 803.

Visuotinė lietuvių enciklopedija. - Vilnius, 2001-2015. - [T.] 15, 2009, p. 787.

Acta linguistica Lithuanica. – T. 51 (2004), p. 127-130; [T.] 69 (2013), p. 324-331; [T.] 80, p. 283–288.

Bernardinai.lt [Elektroninis išteklius]. – 2010, birž. 9.

Geodezija ir kartografija. – 2003, t. 29, Nr. 1, p. 31-32.

Gimtasės žodis. – 2004, Nr. 8, p. 42-44.

Gimtoji kalba. – 2002, Nr. 2, p. 3-11; 2004, Nr. 1, p. 27-28; Nr. 4, p. 24; 2006, Nr. 12, p. 17-18; 2010, Nr. 5, p. 27-28; 2014, Nr. 2, p. 18-26; Nr. 11, p. 25-27.

Kalbos kultūra. – [Sqs.] 77, p. 67-75. [T.] 83, p. 348-358.

Lietuvos žinios. – 2007, spal. 24, p. 14-15.

Literatūra ir menas. – 2005, liep. 1, p. 4-5; 2010, vas. 12, p. 4.

Mokslo Lietuva. – 2006, vas. 9-22 (Nr. 3), p. 6, 16; vas. 23 - kovo 8 (Nr. 4), p. 6.

Švietimo naujienos. Informacinis leidinys. – 2007, Nr. 17 (lapkritis), p. 8.

Vakaro žinios. – 2019, geg. 7, p. 4.